

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/97/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213206815
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4213206815.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu: JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Eriky Madarászovej, v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o. ,so sídlom Příkop 843/4, Zábřdovice 4, Brno, Česká republika, IČO: 264 29 705, proti žalovanému: T. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/X, K., o zaplatenie zmenkovej aumy 40,50 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č.k. 10C/396/2013-119 zo dňa 24.10.2016 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a o trovách konania **p o t v r d z u j e** .
Žalovanému nárok náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zastavil konanie o žalobe žalobcu v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo žalovaného zmenkového úroku 0,25% denne zo zmenkových súm špecifikovaných v žalobe a vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Súd konštatoval, že žalobca podal žalobu formou tlačiva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa upravuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len "Nariadenie") a domáhal sa zaplatenia zmenkovej sumy 40,50 eura , zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo špecifikovaných zmenkových súm , 6% úroku zo špecifikovaných zmenkových súm , zmenkovej odmeny vo výške 1,69 eura. Výrok o zastavení časti konania súd odôvodnil späťvzatím časti žaloby s odkazom na ustanovenie § 145 ods. 3 CSP. Rozhodnutie vo veci samej súd odôvodnil s odkazom na ustanovenia Čl. I. § 75, Čl. I § 5 ods. 1, Čl. I § 5 ods. 2, Čl. I § 5 ods. 3, Čl. I § 10 ZZŠ, Čl. I. § 11 ods. 1, 3, Čl. I. § 14 ods. 1, Čl. I. § 20 ods. 1, Čl. I § 33 ods. 1, 2, Čl. I. § 34 ods. 1, Čl. I. § 48 ods. 1 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. (ďalej len "zákon zmenkový a šekový"), ustanovenia § 495, § 3 ods. 1, § 34, § 39, Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z v znení účinnom od 01.01.2008 do 31.12.2010 a Čl. 4. ods. 1 Nariadenia. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky, a žalovaná je fyzická osoba s trvalým bydliskom na území Slovenskej republiky. Predmetná zmenka bola vystavená na Slovensku, kde je i platobné miesto. Ide teda o cezhraničný spor v zmysle Čl. 3 Nariadenia, pričom hodnota pohľadávky nepresahuje 2.000 eur. Použitie právneho poriadku Slovenskej republiky vyplýva z ustanovenia § 10, 11 a 19 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom.

2.1 Súd v dôvodoch ďalej uviedol, že predmetom konania sú práva a povinnosti účastníkov zo zmenky, preto sa predovšetkým oboznámil so zmenkou, ktorú vystavila žalovaná dňa 21.11.2008 v K., pričom v prvom rade skúmal, či táto zmenka spĺňa všetky formálne a obsahové náležitosti v zmysle Čl. I § 75 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len „ZZŠ“). Žalobcom predložená zmenka má zákonné označenie, že ide o zmenku pojaté do vlastného textu listiny v slovenskom jazyku.

Zmenka obsahuje „bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu“ 506,52- eur&& 15.259,42 Sk) a zmenkový úrok 0,25% denne od 19.03.2009 „ slovom a aj v číslach (Čl. I. § 75 bod 2. ZZŠ). Zmenka obsahuje údaj zročnosti (splatnosti) - na videnie (Čl. I. § 75 bod 3. ZZŠ). Tiež obsahuje údaj miesta, kde sa má plniť - Splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova25, 811 09 Bratislava (Čl. I. § 75 bod 4. ZZŠ), meno toho, komu alebo na rad koho sa má plniť - na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, Oddiel: Sro, vložka číslo23636/B (Čl. I. § 75 bod 5. ZZŠ). Zmenka obsahuje dátum a miesto vystavenia zmenky - v Kolárove dňa 21.11.2008 (Čl. I. § 75 bod 6. ZZŠ) a je podpísaná žalovaným vpravo dole na zmenke(Čl. I. § 75 bod 7. ZZŠ). S poukazom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v danom prípade ide o zmenku so všetkými náležitostiami. Pokiaľ ide o splatnosť zmenky, v posudzovanom prípade ide o vistazmenku, t.j bez uvedenia splatnosti - splatnú pri predložení. Pri tomto type zmenky je možné úročenie podľa Čl. I § 5 ZZŠ. Na zadnej strane zmenky sa nachádza nedatovaný indosament, ktorým remitent, spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., indosoval svoje práva zo zmenky na žalobcu. V tomto konaní si žalobca uplatňuje nárok zo zmenky, ktorá slúžila na zabezpečenie zmluvy o úvere, nakoľko na zmenke predloženej žalobcom je uvedené číslo zmluvy 4770043. Žalobca v žalobe uviedol, že žalovaný zo zmenkovej sumy 506,52 eura zaplatil 466,02 eura, ktorá suma bola započítaná na zmenkovú dlžobu, preto sa domáha zaplataenia zvyšku zmenkovej sumy 40.50 eura so zmenkovým a zákonným úrokom a zmenkovej odmeny. Zo zmluvy o úvere, ktorá bola súčasťou exekučného spisu súd zistil, že veriteľ poskytol žalovanému úver v sume 464,71 eur a žalovaný sa zaviazal túto sumu veriteľovi vrátiť zvýšenú o 443,47 eur, t.j. celkovo mu mal zaplatiť 908,18 eur v 12-tich mesačných splátkach po 75,68 eur počnúc dňom 14.12.2008.

2.2. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalobca sa v konaní domáha uplatnenia pohľadávky na základe indosovanej zmenky, ktorá slúžila ako zabezpečenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 4770043 . V čase vystavenia zmenky bola platná a účinná právna úprava, podľa ktorej smel veriteľ prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojich nárokov len vtedy, ak zmenková suma v čase jej vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného úveru a príslušenstva vrátane zmluvných pokút a iných nárokov vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého úveru (§ 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). Použitie zmenky na zabezpečenie záväzku podľa úpravy platnej a účinnej v čase vystavenia zmenky bolo prípustné, ale iba za splnenia vyššie uvedenej podmienky a zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s touto podmienkou, ktorá platila aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky, veriteľ nesmel prijať.

2.3 V bode 17 Všeobecných podmienok bola zároveň obsiahnutá Dohoda o vyplnení zmenky. Súd posúdil dohodu o vyplnení zmenky ako neplatnú, pretože ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Dohoda o vyplnení zmenky vzhľadom na jej znenie nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa a odporuje ustanoveniu § 54 ods. 5 a § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, preto na základe takejto dohody zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná. Zmenkové nároky zo zmenky vyplnenej na základe neplatnej dohody o vyplnení zmenky nie je možno žalobcovi priznať. Zmenka bola navyše vyplnená v rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože výška sumy prekročila zákonný limit. Zastavenie časti konania súd odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 144, §145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP., Zmenka je v tomto prípade pre rozpor so zákonom neplatná

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Uviedol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie (§365 ods. 1 písm. d CSP), že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočniť procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Namietal, že účastníci nenavrhlí dokazovanie, ktoré súd prvej inštancie vykonal(oboznámenie sa z úverovou zmluvou , exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi) , pričom ustanovenie § 120 ods. 1 OSP súdu umožňovalo v sporovom konaní vykonať aj iné než navrhované dôkazy len výnimočne. On predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, preukazujúcu jasne, úplne a zrozumiteľne jeho právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného neboli žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov. Súd prvej inštancie mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Žalovaný mohla na základe čl. 5 ods. 3, 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke a ak tak neurobila, akékoľvek iné námietky musia byť odmietnuté z dôvodu uplatnenia koncentračnej

zásady konštruovanej nariadením. Súd nesprávne vykonával a hodnotil dôkazy na skutočnosti, ktoré nikto netvrdil, preto dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. V ďalšom texte odvolania poukázal na rozhodnutia iných súdov, ktoré rozhodli v obdobných veciach v jeho prospech. V odvolaní ďalej uviedol, že je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom žiadneho spotrebiteľského vzťahu, pričom predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. S odkazom na ustanovenie § 17 Zmenkového a šekového zákona žalovaná nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Podľa neho súd porušil poučovaciu povinnosť obmedzenú ustanovením § 5 ods. 1 OSP. Kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné a zmluvný vzťah medzi žalovaným a remitentom je irelevantný; jemu nie je známy obsah údajného zmluvného vzťahu. Poukázal na to, že poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke z platnej zmenky, ktorej originál predložil, a zmenkové informácie preniesol presne do návrhu. Vzhľadom na to neostáva z jeho strany čo doplniť alebo opraviť; on disponuje len indosovanou zmenkou a iné primerané a presné údaje alebo listiny nemá k dispozícii. Ak súd konštatoval, že dohoda o vyplňovacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov, tak samotný zákon č. 258/2001 Z. z. pripúšťal vystavenie zmenky na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov.

3. Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, účinného od 1. júla 2016, ďalej len "Civilný sporový poriadok" alebo "CSP"), viazaný rozsahom a odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci vo výroku o zamietnutí zvyšnej časti a vo výroku o trovách konania urobil záver, že podľa § 387 ods. 1 CSP je daný dôvod na potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie. V časti, v ktorej súd konanie z dôvodu späťvzatia časti žaloby zastavil, rozsudok nadobudol právoplatnosť; žalobca svoje odvolanie zameral výslovne len na zamietajúci výrok a odvolacie dôvody smerovali len k tomuto výroku. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté podstatné dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvostupňovom rozhodnutí, vrátane citácie ustanovení právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad. Na dôvažok odvolací súd dodáva nasledovné:

5. Predmetom tohto konania je návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia. Podľa predloženej žaloby je žalobca ako indosatár nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný, pričom indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrená doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Indosant predložil zmenku na zaplatenie, lebo vystaviteľ pohľadávku doposiaľ neuhradil. Žalobca sa v odvolaní zameral predovšetkým na zdôraznenie platnosti zmenky a jeho námietky boli prejavom snahy o nepripustenie akéhokoľvek súdneho prieskumu okolností vzniku zmenky a vykonania dokazovania v tomto smere. Odvolací súd sa nestotožnil s jeho argumentáciou spochybňujúcou postup súdu pri vykonávaní dôkazov. Predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídlaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného Nariadením. Odvolací súd urobil záver o tom, že ak by súd prvej inštancie vo všeobecnosti nemal na základe vyplneného tlačiva žalobcu predstavujúceho žalobu podľa uvedeného Nariadenia k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, mohol žalobcu vyzvať na doplnenie a mohol realizovať aj iné postupy v súlade s vnútroštátnym procesným predpisom. Cieľom Nariadenia totiž nie je obmedziť súdy pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Znenie článku 4 Nariadenia nemožno preto vykladať tak, že by na základe neho nemal mať súd k dispozícii aj iné dôkazné prostriedky než príslušné tlačivá, a nemal by aj možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Z čl. 8 a 9 uvedeného Nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa Nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok

v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotu sporu sa riadi, ak nie je ustanovené inak, procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva z Čl. 19 Nariadenia. Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí SR pod číslom 93/2015.

6. Z článku 19 Nariadenia vyplýva, že ak nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie. Nariadenie nekladie žiadne prekážky v možnosti preskúmať doložené listiny súdom a je možné aplikovať procesnoprávne predpisy použiteľné v slovenskom právnom poriadku, predovšetkým aplikáciu znalostí určitých okolností súdu z jeho činnosti a zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní, či ochrany dobrých mravov. Zo zmenky bolo zrejmé, že uplatnená pohľadávka na základe indosovanej zmenky, slúžila ako zabezpečenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere č.4770043 Spoločnosť POHOTOVOSŤ ako dodávateľ mala v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo preukázané, že úver bol poskytnutý žalovanému za účelom výkonu povolania. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, resp. jeho právny nástupca. Existujúce pochybnosti sa v súdnom konaní odstraňujú spôsobom upraveným pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť bezpečne preukázaný spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len všeobecný údaj o poskytnutí úveru na výkon povolania, zamestnania, resp. podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis má výkon povolania, zamestnania, resp. podnikateľská činnosť s uzatvorením konkrétnej zmluvy a či dlžník pri uzatváraní zmluvy skutočne konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Dôkaznú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 120 ods. 1 prvej vety OSP si žalobca nespínil, čo má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným rovnaký vplyv, ako keby v zmluve účel jej uzatvorenia uvedený nebol.

7. Odvolací súd neprijal právny názor žalobcu, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku zo zmenky sa má vychádzať výlučne z predloženej zmenky predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, síce používanie zmieniek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa čl. 10 Smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmieniek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na čl. 14 Smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnú ochranu spotrebiteľa je preto potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora EÚ zahŕňajúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offo skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý inak nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní práva zo zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky.

8. V zmysle § 17 zákona zmenkového a šekového v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere ten, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z tohto zákonného ustanovenia, ktoré bolo novelizované zákonom č. 438/2015 Z. z. s účinnosťou od 23.12.2015, vo všeobecnosti vyplýva, že dlžník - s uvedenou výnimkou - nemal oprávnenie robiť voči majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t.j. veriteľovi ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver. Takéto zjednodušené chápanie citovaného ustanovenia preferuje žalobca, ktorý nepripúšťa právny záver o možnosti skúmania okolností, za ktorých bola zmenka vystavená, a ani záver o jej možnej neplatnosti, či neexistencie. Rešpektovanie výlučne abstraktného charakteru zmenky je vo svetle judikatúry Súdneho dvora EÚ neprijateľné. Súdny dvor EÚ už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania prebiehajúceho v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS musí byť poskytnutá spotrebiteľovi, čo potvrdzuje aj Čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak totiž pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je nemožné alebo minimálne neprimerane

ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, ak by v konaní o vymáhaní pohľadávky nebolo možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

12. Abstraktný charakter zmenky bol spochybnený už v ustanovení § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere. Podľa tohto ustanovenia v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby bolo zakázané splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smel podľa zákona prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. V tomto prípade právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazu prijal a následne ju previedol na žalobcu. Zmenka bola vystavená v rozpore s právnym predpisom, a preto je - ako to uzavrel aj súd prvej inštancie - podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatným právnym úkonom.

13. Čo sa týka dohody o vyplňovacom práve zmenky, táto - ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie - mala byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa. Z uzatvorenej dohody však pre žalovanú nevyplývajú žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v oblasti spotrebiteľských právnych vzťahov mu nemôže byť na ujmu. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera bolo žalovanej zhoršené jej zmluvné postavenie. Pritom je podstatné aj zistenie, že potreba vystavenia a odovzdania zmenky dodávateľovi nevyplývala zo samotnej zmluvy, ale len zo všeobecných úverových podmienok. V tejto súvislosti je právne významné aj ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, odporuje ustanoveniu § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, a preto na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná.

14. Jednou zo základných zásad práva Európskej únie je zásada, podľa ktorej sú členské štáty povinné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a zároveň sú povinné zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách neuplatňovali, resp. neboli záväzné. Vzhľadom na to aplikáciou procesného práva má súd túto povinnosť naplniť, čo znamená, že v prípade uplatnenia nároku zo zmenky súd musí ex offo skúmať, či vystaviteľom zmenky nie je spotrebiteľ. Aj keď vnútroštátna právna úprava platná do 31.12.2010 umožňovala používať zmenky aj v spotrebiteľskom vzťahu, použitie zmenky ako takej v spotrebiteľskom právnom vzťahu v skutočnosti odporuje právu EÚ na ochranu spotrebiteľa. Vnútroštátna právna úprava do 31.12.2010 nezabezpečila vhodnú ochranu spotrebiteľa v súlade so Smernicou 87/102/EHS v konaní o nároku zo zmenky a zákonodarca túto skutočnosť zmenil až zrušením dovtedajšieho zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. a prijatím nového zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 01.01.2011. Zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovaného zmenkového dlžníka a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31.12.2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch, môže byť nepoužiteľná. Na podklade takejto úvahy vyvstáva aj právny záver o tom, že z takej zmenky v nadväznosti na spotrebiteľskú zmluvu nemohol vzniknúť platný zmenkový záväzok. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

15. V odvolacom konaní bola úspešnému žalovanému, u ktorého by bol dôvod na to, aby mu odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 a § 262 ods. 1 CSP priznal v celom rozsahu nárok na náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o výške tohto nároku by podľa § 252 ods. 2 CSP rozhodol súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Podľa obsahu spisu mu však v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol, že sa mu nárok na náhradu týchto trov nepriznáva.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).